

РЕШЕНИЕ

№ 2930

гр. София, 05.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав,
в публично заседание на 19.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова-Десподска

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **4000** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ вр. чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на В. В. Д. – В., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], [улица] срещу Решение № 2153-21-78/15.04.2020 г. на директора на ТП на НОИ – С. град, с което е отхвърлена жалбата й срещу Разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО и същото е потвърдено, като правилно и законосъобразно.

Жалбоподателят излага доводи за незаконосъобразност на оспорения административен акт и потвърденото с него разпореждане, като счита, че същите са постановени в разрез с материалноправните разпоредби, при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и при несъответствие с целта на закона. Твърди се, че разпореждането не е издадено от компетентен орган и е постановено в разрез с административнопроизводствените правила. Същото не било влязло в сила, поради липса на надлежно връчване на Н. Д. и поради това за жалбоподателят, в качеството му на наследник на Н.Д. не било налице ликвидно и изискуемо вземане. Направено е и възражение за погасяване по давност на вземането. С оглед изложеното моли съда да постанови решение, с което да отмени обжалваното решение на директора на ТП на НОИ С. – град и разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г. на ръководителя на контрола на разходите на ДОО, като незаконосъобразни.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, не се явява и не

представлява. В депозирано по делото становище, жалбоподателят чрез процесуалния му представител адв. Е. Е. излага съображения за незаконосъобразност на оспорения административен акт. Претендира присъждане на разноски по делото.

Ответникът - Директорът на ТП на НОИ С. - град, чрез процесуалния си представител юрк. П., оспорва жалбата, като неоснователна. Моли да бъде оставено в сила обжалваното решение, по съображения изложени в оспорения акт и депозираните по делото писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура – редовно призована, не изпраща представител и не взема становище по жалбата.

Административен съд София град, III отделение, 70 състав, като прецени събраните по делото доказателства, доводи и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

От приобщените по делото доказателства се установява, че на Н. Т. Д. с разпореждане № [ЕГН]/30.08.1999 г. ѝ е отпусната добавка от пенсия за инвалидност поради общо заболяване на починал съпруг В. Маков Д., считано от 01.07.1999 г. Отпусната добавка се изплащала към личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на лицето.

Било получено от Гръцката компетентна институция писмо, от което се установява, че на 15.02.2007 г. Н. Д. е сключила нов брак.

Във връзка информацията от Гръцката институция, с разпореждане № 401219/28 от 10.04.2018 г., длъжностното лице по пенсионно осигуряване е прекратило получаваната добавка по чл. 84 от КСО от датата на сключване на брака. С оглед неспазване на регламентираното задължение по чл.14, ал.1 от НПОС, е постановено надвзетите суми да се съберат на основание чл.114. ал.1 от КСО.

С разпореждане № 401219/56 от 20.07.2018 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, постановено на основание чл. 98, ал. 2 от КСО е определен размерът на подлежащата на възстановяване от Н. Д. неправомерно получена сума от добавка по чл. 84 от КСО от пенсия за инвалидност поради общо заболяване ведно със законната лихва на основание чл.114. ал.1 от КСО.

Горепосоченото разпореждане е изпратено на адреса на лицето, с препоръчано писмо, с известие за доставяне, което е било върнато в ТП на НОИ С. - град като непотърсено, поради което при спазване на чл. 10, ал. 9 от НПОС връчването е извършено чрез поставяне на съобщение № 60/04.09.2018 г. на таблото за обявления в териториалното поделение на НОИ. В съобщението било указано, че при неявяване в 7-дневен срок от постановяване на съобщението за връчване на разпореждането, последното ще се счита за редовно връчено с произтичащите от това законови последици. Съгласно протоколи № 60/04.09.2018 г. и № 60А/12.09.2018 г., съобщението е поставено на таблото на 04.09.2018 г. и е свалено на 12.09.2018 г., като пенсионните органи приели, че разпореждане № 401219/56 от 20.07.2018 г. е редовно връчено на 12.09.2018 г.. Разпореждането не е обжалвано по реда на чл.117 от КСО в 14 - дневен срок от връчването му и е посочено, че е влязло в законна сила на 27.09.2018 г.

Поради непогасяване на дълга в срока за доброволно изпълнение, от м. 10.2018 г. от пенсията на Н. Т. Д. е наложена месечна удръжка при спазване на ч. 114а., ал. 3 от КСО.

Било установено, че Н. Т. Д. е починала на 19.08.2019 г., като с разпореждане № 21192563273 от 01.10.2019 г. на Ръководител „ПО" получаваната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст е прекратена на основание чл. 96. ал. 1., т. 1 и ал. 2 от

КСО от 31.08.2019 г. - края на месеца, в който е починало лицето.

От удостоверение за наследници изх. № РНД19-УФО1-888/3 от 10.09.2019 г., издадено от Столична община, район Н., е видно, че наследници по закон към датата на смъртта на Н. Т. Д. са В. В. Д. - В. - дъщеря и П. В. Д. - син.

С разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г., постановено на основание чл. 98, ал. 2, чл. 114, ал. 1 и чл.113 от КСО, във връзка с чл.60 от Закона за наследството, жалбоподателят, в качеството му на наследник на Н. Д. е задължен да възстанови една втора част от остатъка от задължението Н.Д. за периода 01.01.2008 г. - 31.03.2018 г. към датата на постановяване на разпореждането 21.11.2019 г.

Срещу разпореждането е подадена жалба вх. № 1012-21-303 оч 10.02.2020 г., въз основа на която е постановено Решение № 2153-21-78/15.04.2020 г. на директора на ТП на НОИ – С. град, с което същата е оставена без уважение като неоснователна и е потвърдено обжалваното разпореждане. Решението е връчено на упълномощен представител на жалбоподателя на 27.04.2020 г., видно от приложеното известие за доставяне.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи:

По допустимостта:

Жалбата е подадена от лице по чл. 147, ал. 1 от АПК, чийто права са засегнати от оспорения административния акт, при спазване на срока по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащо на съдебен контрол на основание чл. 118, ал. 1 от КСО решение на директора на ТП на НОИ С. -град, поради което е процесуално допустима.

С оглед на изложеното съдът приема, че жалбата е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество относно нейната основателност.

По същество на спора:

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „д“ КСО разпорежданията за възстановяване на неоснователно получени плащания по държавното обществено осигуряване се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Оспореното решение на директора на ТП на НОИ – [населено място]-град е издадено от оправомощен орган, в рамките на неговата компетентност, съгласно разпоредбите на КСО. Разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г., също е издадено от компетентен орган – Н. Н. – главен експерт по пенсионно осигуряване, на която с изрична заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. на директора на ТП на НОИ - С. град /на лист 95 от делото/, е възложено да издава разпореждания, при изпълнение на възложените функции на административен орган по чл. 98, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 99, ал.1 от КСО.

Те са издадени в изискуемата от закона писмена форма, като са изложени фактическите и правни основания за издаването им. Не са допуснати нарушения в производството по издаването им и съдът не открива основания за нищожност на

актовете, предмет на съдебен контрол, каквито доводи са наведени от страна на жалбоподателя.

За да потвърди издаденото разпореждане директорът на ТП на НОИ [населено място] е възприел доводите на длъжностното лице по ПО и е приел, че за жалбоподателят в качеството му на наследник на Н. Т. Д. и във връзка влязло в сила разпореждане № 401219/56 от 20.07.2018 г. е възникнало задължение за възстановяване на недобросъвестно получена сума за пенсия за инвалидност поради общо заболяване в размер S част, равняваща се към 21.11.2019 г. на 8851.19 лева, от които главница 4665.44 лева и лихва в размер на 3185.75 лева от остатъка на задължението на Н.Д. в размер на общо главница и лихва в размер на 15 702.39 лева.

Преди да разгледа спора по същество, съдът следва да се произнесе относно направеното от страна на жалбоподателя със сезиращата съда жалба възражение за изтекла погасителна давност по реда на чл. 115, ал.1 от КСО, което е допустимо и частично основателно по следните съображения:

Съгласно чл. 115, ал. 1 от КСО вземанията на Националния осигурителен институт за неправилно извършени осигурителни плащания, неоснователно изплатени парични обезщетения и надвзети пенсии и лихвите върху тях се погасяват с изтичане на петгодишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, за която се отнасят. С изтичане на десетгодишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, за която се отнасят, се погасяват всички вземания, независимо от спирането или прекъсването на давността, освен в случаите, когато задължението е разсрочено или изпълнението е спряно по искане на длъжника. Ал. 3 на цитираната норма предвижда случаите, при които се прекъсва давността, а именно: т. 1./ с влизане в сила на разпореждането за установяване на вземането и т. 3./ с предприемане на действия по принудително изпълнение. Давността спира да тече при обжалване - докато продължава спорът относно вземането и в случаите на образувано друго административно или съдебно производство, от което зависи издаването на разпореждане или отпускане на парично обезщетение или помощ по този кодекс /чл. 115, ал.5 КСО/.

В настоящия случай възражението за давност е направено от страна на жалбоподателят В. В. Д. – В. със сезиращата съда жалба, като не се установява да са налице предпоставките за спиране или прекъсване на давността.

Установява се от събраните по делото доказателства, че разпореждането № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г., с което е постановено възстановяване на S част от остатъка от задължението Н.Д. за периода 01.01.2008 г. - 31.03.2018 г. е постановено на 21.11.2019 г., и съобразно нормата на чл. 115, ал. 1 от КСО към тази дата е изтекъл 5-годишния срок за вземанията на НОИ, произтичащи от неоснователно изплатената сума за добавка по чл.84 от КСО за периода 01.01.2008 г. - 31.12.2013 г.. За останалия период не е изтекла 5-годишната погасителна давност по чл. 115, ал. 1 от КСО.

С оглед на изложеното, съдът намира, че възражението на жалбоподателя за погасяване по давност на задължението му, установено с разпореждане № РНП-5-4-21-00682114/21.11.2019 г. на Длъжностно лице „ПО“ за периода от 01.01.2008 г. до 31.12.2013 г. е основателно и в тази си, част разпореждането и потвърждаващото го решение следва да бъдат отменени.

В останалата част за периода от 01.01.2014 г. до 31.03.2018 г., разпореждането и потвърждаващото го решение са правилни и законосъобразни.

Съгласно чл. 50а, ал. 1 от Закона за пенсиите /отм., но действаща в процесния случай/, пенсионерите имат право на добавка в размер 20 на сто от пенсията или сбора от пенсиите на починалия съпруг или съпруга. Добавката не се изплаща на лица, които получават само наследствена пенсия, изчислена от пенсията на починалия съпруг или съпруга.

Липсва спор по делото, че на Н. Т. Д. е отпусната добавка 20 % инвалидност поради общо заболяване по чл. 50а от ЗП (отм.) от починал съпруг наследодател В. Маков Д., считано от 01.07.1999 г., както и, че на 15.02.2007 г. Н. Д. е сключила нов брак. Установено е безспорно, че получаваната пенсия е прекратена и влязло в сила разпореждане № 401219/56 от 20.07.2018 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване е определен размерът на подлежащата на възстановяване от Н. Д. неправомерно получена сума от добавка по чл. 84 от КСО от пенсия за инвалидност поради общо заболяване ведно със законната лихва на основание чл.114. ал.1 от КСО. Неоснователни са доводите на жалбоподателят, че разпореждане № 401219/56 от 20.07.2018 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване не е влязло в сила. Установява се от представени с административната преписка доказателства, че същото е изпратено на декларирания от Н.Д. адрес- [населено място], [улица] се е върнало като непотърсено. При това положение основателно административният орган е приел, че са налице предпоставките на чл. 110, ал. 4 от КСО във вр. с чл. 10, ал. 9 от НПОС чрез поставяне на съобщение на таблото за обявления в ТП на НОИ, в което е указано, че при неявяване в 7-дневен срок от поставяне на съобщението за връчването на разпореждането, същото ще се счита за редовно връчено с произтичащите от това законови последици. Н.Д. не е уведомила НОИ за промяната на адреса си с оглед пребиваването ѝ в Република Гърция, което е в нарушение на чл. 14, ал. 1 от НПОС, съгласно който пенсионерите, техните наследници и законните им представители са длъжни да съобщават на органите по пенсионно осигуряване в едномесечен срок от узнаването или настъпването на всяко обстоятелство, което води до спиране, прекратяване или изменение на пенсията, както и адреса си при промяна. При това положение за административният орган не съществува задължението служебно за издирване и връчване разпореждането на адрес, различен от посочения в пенсионната преписка.

Спорен по делото е въпросът, при влязло в сила разпореждане, дали недължимо получените от Н. Т. Д. суми са добросъвестно получавани или не, респективно дали същите подлежат на връщане, тъй като самото наличие на такива неправомерно получени суми вече е установено от влязлото в сила разпореждане.

За да бъде задължено лицето, получавало осигурителните плащания, да възстанови същите по реда на чл. 114, ал. 1 от КСО, ведно с лихвата по чл. 113 от КСО, не е достатъчно установяването на неоснователното им получаване. Задължението за връщане възниква в случаите, когато получилият ги е действал недобросъвестно. Следователно, недобросъвестността на лицето, което е получило осигурителните плащания е предпоставка за възстановяване на получените суми.

Предвид събраните по делото доказателства и установената фактическа обстановка, съдът счита за доказано недобросъвестно получаване на сумите от Н.Д., респ. по силата на чл. 60 от Закона за наследството от наследникът ѝ В. В. Д. – В., адресат на оспорения в настоящото производство административния акт. Недобросъвестността предполага лицето, което е получило осигурителното плащане, да е знаело или да е било длъжно да знае за съществуването, респективно за несъществуването, на

определени факти от обективната действителност, които са пречка за получаване на съответното осигурително плащане. В случая по делото е безспорно установено, че Н.Д. е сключила нов граждански брак на 15.02.2007 г. и с оглед на това са налице последиците на чл. 96, ал. 1, т. 3 от КСО за прекратяване на пенсията във връзка чл. 93, ал. 1, т. 3 от КСО, която норма гласи, че пенсията се прекратява, когато преживелият съпруг, който получава пенсия, встъпи в брак. Н.Д. не е декларирал този факт, което дава основание да се приеме, че в случая е проявена недобросъвестност от страна на наследодателя на жалбоподателя. В КСО не се съдържа легална дефиниция за понятието „добросъвестност“ при получаване на осигурителни плащания. С оглед общите принципи на правото, за добросъвестно получени осигурителни плащания следва да се считат тези, за които осигуреното лице е имало съзнанието и субективното убеждение, че му се дължат. Недобросъвестно е лицето, което е знаело или предполагало, че няма право да получи съответното плащане. В случая решаващо при определяне недобросъвестността на Н.Д. е укриването на факта, за сключен нов граждански брак и получаване на добавка от починалия си съпруг.

Изложеното налага извод, че е осъществена предпоставката на чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО за издаване на разпореждане за възстановяване на получените от Н.Д. респ. от нейният наследник по закон – В. В. Д. - В. суми за недобросъвестно без основание получена сума за пенсия за инвалидност поради общо заболяване в размер 5 част за периода от 01.01.2014 г. до 31.03.2018 г., с оглед на уваженото в настоящото производство възражение за давност.

Поради това настоящият съдебен състав намира, че административният акт, предмет на съдебен контрол, в частта, в която е потвърдено разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г., с което е постановено на основание чл. 98, ал. 2, чл. 114, ал. 1 и чл.113 от КСО, във връзка с чл.60 от Закона за наследството, жалбоподателят, в качеството му на наследник на Н. Д. да възстанови една втора част от остатъка от задължението Н.Д. за периода 01.01.2008 г. - 31.03.2018 г., като неправилно следва да се отмени, а жалбата в тази част да бъде уважена поради погасяване по давност на вземанията, а в останалата част същото е правилно и законосъобразно и жалбата на В. В. Д. - В. , следва да се отхвърли.

По разноските по делото:

Предвид изхода на делото право на разноски имат и двете страни по делото. Предвид липсата на сторени от страна на жалбоподателя разноски в производството, в т.ч. и реално сторени такива за адвокатско възнаграждение, то съдът намира, че не следва да присъжда разноски по делото в полза на жалбоподателя.

На ответника на основание чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащането на правната помощ вр. чл.37 от Закона за правната помощ вр. чл. 78, ал.8 ГПК, следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1 и ал. 2, Съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на В. В. Д. – В., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], [улица], Решение № 2153-21-78/15.04.2020 г. на директора на ТП на НОИ – С. град, **В ЧАСТТА**, с която е потвърдено Разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО и в качеството ѝ на наследник на Н. Д. е разпоредено да възстанови една втора част от остатъка от задължението Н.Д. в която за периода от 01.01.2008 г. - 31.03.2018 г., като погасен по давност.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на В. В. Д. – В., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], [улица]

срещу Решение № 2153-21-78/15.04.2020 г. на директора на ТП на НОИ – С. град, **В ОСТАНАЛАТА Й ЧАСТ**, с която е потвърдено Разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО и в качеството ѝ на наследник на Н. Д. е разпоредено да възстанови една втора част от остатъка от задължението Н.Д. за периода от 01.01.2014 г. до 31.03.2018 г. и е потвърдено Разпореждане № РНП-5-4-21-00682118 от 21.11.2019 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО.

ОСЪЖДА В. В. Д. – В., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], [улица] да заплати на Национален осигурителен институт сума в размер на 100 лв. за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: